

Kiadóhivatal:

Bezerédj István-utca 5. szám.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

Hirdetések

legjutányosabb számítással, díj-szabás szerint.

Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRTÉK

Szerkesztőség:

Bezerédj István-utca 5. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

Előfizetés:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor.
negyedévre 2 kor. 50 fill.

Néptanítóknak,

ha az előfizetést egész évre előre beküldik, 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TARSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYÉSZTÉSI FELÜGYELOSÉG HIVATALOS LAPJA.

Belmunkatárs: JÁNOSITS KÁROLY.

Felelős szerkesztő és lapfajdonos: BODNÁR ISTVÁN.

Egyes szám ára 20 fillér.

Tolnavármegye selyemtenyésztése.

A kínai országos gazdasági könyvtár szakkönyvei szerint a selyemtermelés Kinában már 4500 év előtt virágzásban volt s Kinának a selyemtermelés még ma is valóságos kincsforrása, bár a selyem értéke a termelésnek Európában való elterjedése óta aránytalanul csökkent.

Ezt — sajnos — nem mondhatjuk el hazánkról, habár el kell ismernünk, hogy az a 4,465.954 korona 95 fillér, amely a múlt évben a selyemtenyésztéssel és a selyemparral foglalkozóknak kifizetett, tökeszegény országban, mint aminő Magyarország, jelentékeny, igen megbecsülendő összeg, különösen, ha figyelembe vesszük azt, hogy ebből 2,965.954 korona 95 fillér esik a termelőkre az általuk termelt gubók után.

Ezt a csaknem 3 millió koronát az ország lakossága rövid néhány hét alatt, tökebefektetés nélkül, olyan időszakban kereste meg, amikor a mezőgazdaságból jövedelme még nincs és csaknem teljesen olyan munkaerővel, amely nehezebb munkára nem alkalmas.

A szegény népek nyújtott ez a kereseti forrás igaz örömmel tölt el bizonyára minden emberbarátot s széles ez országban jóleső érzéssel olvasták ezeken és ezeken azokat a lángoló ügyeszeretettel megírt jelentéseket, melyekben Bezerédj Pál, selyemtenyésztési miniszteri meghatalmazott, számol be vármegyénkint az ország selyemtenyésztésének és selyemfonó iparának múlt évi állapotáról.

Gyönyörű, írott bizonyosságai ezek a terjedelmes füzetcskéik a selyemtenyésztési ügy évről-évre való fokozatos fejlődésének. Kívánatos, hogy ugyanazon nemes tűz, igazi emberszeretet és hazafias érzés hassa át a lelkeket, mint a mely hevíti a magyar selyemtenyésztés lelkes apostolát. Nincs szükség nagyokat puffanó, üres, hazafias jelszavakra, ime a lelkes cselekvés zajtalanul is többet tehet a szegény nép, tehát a haza életérdekeinek előmozdítására!

*

A jelentéseknek vármegyénkre vonatkozó füzetek, a selyemtenyésztésnek vármegyénk területén való öröndetes haladásáról tesz tanúságot. Ugyanis, megyénkben a termelő családok száma az előző évi 2178-ról 3016-ra emelkedett, tehát 1908-ban 838-al több család foglalkozott selyemhernyó tenyésztéssel, mint az előző évben. Szép emelkedést mutat a termelt gubó mennyiség is, amely 14526 kgrammal haladja túl az 1907. évi termést; a kereset pedig 101.153 korona 52 fillérről 136.347 korona 41 fillérré szökött fel, vagyis a termelők 35193 korona 89 fillérral kerestek a múlt évben többet, mint 1907. évben, amely összeg figyelemre méltó jövedelem-többletet képez jobb években is, hát még az oly válságos gazdasági viszonyok között, aminők között vármegyénk a múlt évben volt.

A központi járásban a legtöbb tenyésztő Szedresen volt. 144-en 3796 klgr. gubót ter-

meltek, amivel 8016 koronát kerestek. Utána következik Tolna 139 tenyésztővel, 2835 klgr. gubóval és 6076 korona keresettel. Legtöbb keresete volt Szabó Sándornak (Mözs) 300, Czirják Frigyesnek (Kajmád) 239 és Berky Ilonának (Szedres) 187 korona.

A dunaföldvári járásban Dunaszentgyörgyön és Kajdacson volt a legtöbb tenyésztő 98—98. A legtöbb gubót azonban a f. évben is Bölske 72 tenyésztője szállította, akik 2552 klgr. gubó után 5368 koronát vettek be, Dunaszentgyörgy 3634 koronájával szemben. Legtöbb keresete volt Bán Jánosnak (Bölske) 707, Németh Istvánnak (Nemetkér) 169 és Alkajer Ferencnek (Hencseszölőhegy) 115 korona.

A simontornyai járásban Kölesd nyomult fel az első helyre, ahol 52 tenyésztő 1084 klgr. gubót termelt, amiért 2311 koronát fizetett a selyemtenyésztési felügyelőség. Medina 44 tenyésztő által termelt 2242 korona értékű 1051 klgr. gubóval a 2-ik helyre jutott. Legtöbb keresete volt Brandt Katalinnak (Högyész) 162, Cseh Sándornak (Medina) 127, Horváth Józsefnek (Pálfa) 125 korona.

A tamási-i járásban a tenyésztők száma Szakályban volt a legmagasabb, ahol 54-en foglalkoztak selyemhernyótenyésztéssel. Ezek azonban csak 1086 klgr. gubót termeltek 2248 korona értékben, míg Felsőnyék 47 tenyésztője 2383 korona beváltási árban 1115 klgr. gubót termelt. A legtöbb keresete volt Siszler Jánosnak (Tamási) 266, Kuti Jánosnak (Felsőnyék) 122 és Kersak Ignácnak (Magyarkeszi) 116 korona.

A dombóvári járásban az első helyet ismét Gyulaj foglalja el, ahol 86 tenyésztő 1580 klgr. gubó termelésével 3120 koronát keresett. A tenyésztők számát tekintve a második helyen Szakcs áll, de ennek 63 termelőjével szemben Dombóvár 55 tenyésztője 983 klgr. gubót termelt, s ezért 2139 koronát kapott. Legtöbb keresete volt Brezor Józsefnek (Döbrököz) 196, Csögei Ferencnek (Csibrák) 122 és Jedlicsek Mihálynak (Mucsi) 117 korona.

A völgysegi járásban Kisvejke vezetett 44 tenyésztővel, 1117 klgr. termelt gubóval és 2329 korona keresettel. A második helyet Váralja foglalta el 32 tenyésztő által termelt 1417 korona értékű 702 klgr. gubóval. Legtöbb keresete volt Müller Henriknek (Majos) 131, Minker Jánosnak (Závod) 126 és Nagy Jánosnak (Kisvejke) 115 korona.

Szekszárd városban 121 család foglalkozott selyemhernyótenyésztéssel. Ezek 2242 klgr. gubót termeltek, amivel 4802 korona jövedelmet biztosítottak maguknak. Itt a legtöbb keresete Czéh Jánosnak volt, aki 131 koronát kapott gubóiért.

A Bezerédj István-alapítvány kamataiból jutalma ta következők nyertek: Bán János Bölske és Deli József Szedres 5, Czirják Frigyesné Kajmád 4, Szily Ferencné Bölske és Gábor Gergely Jegenyész 3, Németh Istvánné Nemetkér és Balogh István Hidja 2 és Fabián Veron egy m. kir. 10 koronás aranyat.

A selyemhernyó tenyésztés után a vármegyei tenyésztők által elért 136.347 korona 41 fillér jövedelemen kívül a vármegye közgazdasági hasznaként szerepel még a gubóbevélt és petekészítő állomások 24.827, a szekszárdi selyemgyár 196.031 és a tolnai selyemfonoda 240.008 korona kiadása is s így Tolnavármegye keresete e címen az 1908. évben 597.213 koronát tett ki. Csak napszám fejében Szekszárdon 72.909 korona 17 fillért, Tolnán 97.455 korona 60 fillért fizettek ki.

Es ennek a tekintélyes jövedelemnek az alapja a szederfa. A szekszárdi selyemtenyésztési felügyelőség ez irányban is mindent megtesz, hogy a szederfa elterjedését biztosítsa.

Igy a lefolyt évben 4 liter szederfagagot, 100.044 darab 2—3 éves szederfacsemetét és 4218 darab kiültetésre alkalmas szederfát osztott szét, a községek pedig saját faiskolájukból 9620 darab fát ültettek ki, úgy hogy a vármegye területén utakon, utcákon és köztereken 35.125 darab szederfa áll a tenyésztők rendelkezésére. Kurd, Mucsi, Szakadát, Szaradz és Felsőnyék 10—10 holdas, Keszőhid.gkut 9000, Gyöng 8000 □-öles, Fadd és Szakály 6 holdas, Láfafő 2 holdas és még néhány község kisebb-nagyobb szederkertet létesített. A községek vezetőinek a nép érdekében kifejtett ezen buzgalma a népjólét emelkedésében fogja dusan megteremni gyümölcsét. Ezért szívesen ajánljuk mindazok figyelmébe, kik bármiféle címen befolyással bírnak a közügyek intézésére, (lelkészek, jegyzők, tanítók és községi előjárók tehetnek e téren legtöbbet!) — a legnagyobb magyar következő sorait:

»Kimeríthetetlen mennyiségű szederfák ültetése, ápolása, fentartása hazai kötelesség, ha kötelesség a honi gazdagulás s ekkép a nemzeti erő minden s még legkisebb forrását is megnyitni s csak egyik mezejét a hazai iparnak paragon hagyni bün s ha kötelesség mindenekelőtt oly tárgyat mozdítani elő, melynek haszna nem egyes kiváltságokra haramlik egyedül, hanem jótékonyasága, mint a napuság, mindenkit egyenlően érint. Legyen csak elég szederfalevél s a többi bizonyosan el nem marad.»

A dunaföldvári Gyermekevédő Egyesület.

Dunaföldvárnak az elmúlt vasárnap jelentős napja volt. Ugyanis a belügyminiszterium elismeréssel akarván lenni a dunaföldvári állami gyermektelep virágzása iránt, ezen telepnek négy nevelőszülőjét elismerő oklevéllel és pénzbeli jutalommal tüntette ki, mely jutalmak kiosztása fényes ünnepi keretben ment végbe.

Ugyancsak az nap alakult meg dr. Lévai Dezső telepörvos buzgólkodására a dunaföldvári Gyermekevédő Egyesület, melynek célja lesz nemcsak a társadalom figyelmét a gyermekvédelemre felhívni, hanem részben a dunaföldvári szegény és züllött gyermekek erkölcsi és anyagi segélyezése, részben pedig az állami gyermekvédelem támogatása.

Valóban itt volna az ideje már, hogy a társadalom kellőképp értékelné azt a nagy jelentőséget, melyet a gyermekvédelem úgy nemzetgazdasági, mint humanitárius szempontból magában rejt. Ha a társadalom tudatára ébredne annak, hogy midőn az érzések leghatalmasabbját, a gyermekszeretetet gyakorolja, voltaképpen nemcsak a nemes szívek és művelt lelkek legszentebb érzelmeit juttatja kifejezésre, hanem egyuttal hazafias kötelességet is teljesít, midőn a maroknyi magyar nemzetnek veszni induló s aktív nemzetgazdasági vagyont képviselő csemetéit segíti felnevelni: akkor még sokkal gyümölcsözőbb lehetne az államnak e téren való, elismerést érdemlő tevékenysége.

A gyermekszeretet az alapja a gyermekvédelemnek s a racionális gyermekvédelem az alapja a nemzet jövő fejlődésének — mondotta nemrég Magyarország belügyminisztere.

S e szavak aranyigazságok . . .

Magáról a dunaföldvári ünnepélyről tudósítónk a következőleg számol be:

A városháza nagy tanácsterme rég nem látott falai között olyan nagyszámu és előkelő közönséget, mint a lefolyt vasárnapon. Mikor 3 órakor az elnöki dr. Hevesy Gyula a gyűlést megnyitotta, ember ember hátán szorongott már. Eljött az egész város, hogy tanuja legyen

a gyermekszületet ünnepe. Az elnöki megnyitó után dr. *Lévai* Dezső állott fel, hogy szívrható szavakkal ecsetelje a gyermekvédelem fontosságát s ideális törekvéseit. Az egész hallgatóság könnybe lábadt szemekkel hallgatta a gyermekszületettől sugárzó lelkes beszédet, melynek végeztével a belügyminiszterium jutalomdíjait osztotta ki a kitüntetett négy nevelőszülőnek: *Tóth* Ferencné, *Fritz* Jánosné, *Babai* Jánosné és *Borsódy* Józsefné asszonyoknak.

Most következett az ünnep tulajdonképeni része: a *Gyermekvédő Egyesület* megalakulása, melynek tisztikara a következőképp alakult meg. Elnök lett: *Baksay* Lászlóné, társelnök: dr. *Hevesy* Gyula, pénztáros: *Niertit* Béla, titkár: dr. *Lévai* Dezső s azonkívül egy husztagu választmány.

Baksay Lászlóné ezután megköszönve a bizalmat, gyönyörű szavakban ecsetelte a gyermekvédelem magasztos feladatait, míg dr. *Hevesy* Gyula büszke önérettel hivatkozott arra, hogy a dunaföldvári gyermektelep nemcsak az egész ország legelső telepei közé tartozik, de Dunaföldvár városa is az első közt van, hol a gyermekszületet nevében egyesület alakul — s mindebben az oroszlánrész a lelkes telep-orvosnak, dr. *Lévai* Dezsőnek jut, kit hazafias örömmel és szeretettel üdvözöl.

Baksay Lászlóné indítványára a gyermekvédelem harcosainak üdvözölő süngönyök küldettek és pedig gróf *Apponyi* Sándorné Onagyméltóságának, gróf *Apponyi* Géza főispán Óméltóságának, *Ruffy* Pal min. tanácsos, Óméltóságának, *Bosnyák* Zoltán min. osztálytanácsosnak, dr. *Gobbi* Gyula, a pécsi menhely igazgató-főorvosának és az *Országos Gyermekvédő Ligának*.

Ezen indítványt *Niertit* Béla még azzal toldotta meg, hogy kérje fel az egyesület gróf *Apponyi* Sándornét védnöknek s gróf *Apponyi* Gézát tb. elnöknek, továbbá válassza meg az egyesület tb. taggá: *Simontits* Elemér alispánt, *Rassovszky* Julián főszolgabírókat és dr. *Gobbi* Gyula igazgató-főorvost.

A közgyűlés mindkét indítványt lelkesen magáévá tette.

Befejezésül még *Rátkay* László mondott költői szárnyalású beszédet, üdvözölve a kitüntetett nevelőszülőket és a virágzó dunaföldvári gyermektelepet. Végül lelkesen köszöntötte az új egyesületet, melyben ő a jótékony-ság s szeretet anyaga mellett a nemzeti géniuszszerűség megnyilatkozását is látja. Indítványozza, hogy az új egyesület szerezzen be egy Aranykönyvet, melyben azok neveit örökítse meg, kik a gyermekvédelem terén kiváló érdemeket szereztek.

Lélekemelő, szép ünnep volt . . .

A Gyermekvédő Egyesületnek eddig 220 tagja van, közte több alapító tag is.

A paksi főszolgabírói hivatal helyisége.

Ismételten rámutatunk arra az igazán tarthatatlan lakásállapotra, amely vármegyénk nem nagy dicsőségére, évek óta botrányköve minden jobb érzésű embernek. A paksi főszolgabírói hivatal helyiségének nyomoruságos voltát értjük. Ugyilátszik, a türelem fonala már odakünn a járásban is elszakadt. Illusztris férfiaktól a következő levelet vettük:

Tekintetes Szerkesztő ur!

Egy közérdekű kérdésben kérjük, jelen sorainknak becses lapjában leendő szíves közléstét.

A paksi főszolgabírói hivatal helyiségének mizerábilis állapotáról van szó, a melyről, ha kívülről nézzük, egyebet nem gondolhatunk, mint hogy ezen épület tulajdonképpen nem is főszolgabírói hivatal, hanem egy kezdő tehénbőrkereskedőnek lakása, ki szapora feleségével és sok apró gyermekével okos számítással, szerényen meghúzódva él benne s hogy az udvar hátsó része a bőrszárításra berendezett üzlettelep. Alacsony, homályos ablakaival, elavult, faszindellyel fedett tetőzetével, szűk, esetlen, póre udvarával, nagymértékben tűzveszélyes állapotával, valami 50—60 évvel ezelőtt, ugyilátszik mosókonyhából, kocsislakásból átalakított ezen rozoga alkotmány valóban nem egy főszolgabírói hivatalos helyiség külső benyomását gyakorolja reánk. Ha bemegyünk, mit látnak szemeink?! Négy irodaszobának nevezett kicsiny, sötét odút, egyik-másik tömve irattári állványokkal, aktákkal, melyek miatt mozdulni is alig lehet és találunk egy középnagyságu, amazoknál némileg tetszetősebb szobát. A nagy

járás ezen kicsiny, szegényes, egészségtelen hivatali helyiségében látja el a terhes munkát a főszolgabíró kilencedmagával. Kint a szabad ég alatt meg, vagy a szűk tornác alá húzódva, várakozik a tárgyalásokra beidézett és más ügyes-bajos embertömeg fagyban, sárban, vagy égető nyári napokon, ki-ki addig, amíg reá kerül a sor.

Nem messzire a leirt helyiségtől, a nagy-utcán, ott büszkélkedik a kir. járásbíró két utcára szolgáló emeletes, modern stílusban épült, szemre, lélekre kellemesen ható, nagy hivatalos helyisége, melyben egymagának, a vezető járásbírónak, akkora két terem szolgál hivatalos irodául, hogy abba a főszolgabíró összes hivatalos helyisége szőróstül-bőróstül beleférne.

Kint a falvakban úgy szokott lenni, hogy a gazdag, vagyonos polgárembernek szép nagy, a szegényebbnek, a napszámosnak kicsiny háza van. Ezen mindenütt észlelt körülményből a tapasztalatlan ügyes-bajos ember, az ő logikája rendjén, méltán azt következtetheti, hogy abban a járásbírói nagy palotában, nagyobb, hatalmasabb ur szolgáltatja az igazságot, mint emitt, a szegényes kis főszolgabírói irodában. És éppen ezért nem lehet csodálkozni, ha meg-esik az is, hogy a főszolgabíró eljárásával meg nem elégedő — a jogszolgáltatás utvesztőjében járatan — atyafi azt mondja: »Majd elmegyek én abba a nagyobb házba, a nagyobb urhoz s ott keresek magamnak igazságot«.

Lekicsinylésére szolgál ezen állapot nemcsak a mi derék járási tisztikarunknak, kiket mi arra a tisztés helyre a magunk soraiból választottunk, hanem érinti e mizéria törvényhatóságunkat is. A járási főszolgabíró a helyzetet egymaga nem változtathat, mert ha akarna, sem kaphatna a paksi lakásviszonyok mellett megfelelő bérhelyiséget hivatala számára. Az erre rendelt lakbérletmény keretében meg pláne nem.

Nem lennénk hűek a mi vármegyénkhez, melyhez minket egész odaadással a történelmi múlt idők emlékei és a jelenkor ismerete kötnék, ha mi az említett anomáliákért a törvényhatóság általunk nagyrabecsült és valóban tiszteletreméltó vezetőségét, intéző urait és nagyközönségét okolnánk: sőt a legnagyobb elismerés illeti őket, mert tudva van előttünk, hogy a vármegye közgyűlése már évekkal ezelőtt elhatározta az építkezést és megszavazta reá a költségeket. Azonban a felsőbb fórumon lényegtelen, atyáskodó okok miatt hajótörést szenvedett a jó szándék. Doktrinér, formai okokkal agyoncsapták odafent a szükség-szülte lényeket.

Am azóta, hogy ez megtörtént, a munkások messze idegenbe történt kivándorlása, az ál-apostolok fokozódó befolyása a könnyen-hívó neprétegre s ezáltal a sztrájkkedv s ezzel kapcsolatban a munkabérek aránytalan emelkedése, az anyagárak megdrágulása, nagyon megnehezítettek az építkezések lehetőségét, de mégis a jelenlegi türhellen állapot megszüntetése végett tenni kell valamit és pedig sürgősen és bármilyen módon, nehogy még továbbra is úgy nézzen ki vármegyénk e főszolgabírói hivatalos helyiségével, mint a gazdag ember, akinek csufjára koldustarisznyát akasztanak a nyakába.

Ajánljuk ezen sorainkat a vármegyei intéző urak és nagyközönségének szíves figyelmébe. Maradunk a tekintetes szerkesztő urnak igaz tisztelői:

Többen.

Városi fürdő.

Szabó János, városunk ambiciózus mérnökének indítványára városunk képviselőtestülete, egy közelebb tartott közgyűlésen, megbizta a mérnöki hivatalt, hogy a közönség ez irányú igényeinek kielégítése céljából a vasúthoz vezető gyalogut baloldalán fekvő városi területre tervezzen egy modern fürdőt, melyet az indítványozó, a terület és befektetés jobb kihasználása céljából, park létesítéssel, kioszkkal, korcsolya és lawntennis pályával kiegészítve tervezett.

Valószínűleg ebből az eszméből kiindulólag vetette fel lapunk egy barátja a jelenlegi gőzfürdőnek a város által való megvétele kérdését. Bár nincs módunkban megállapítani, hogy a jelenlegi fürdő a fejlettebb igényeknek megfelelő és kellően jövedelmező vállalatá kifejleszthető volna-e, egész terjedelmében közöljük a hozzánk ez ügyben érkezett levelet, amely alapul szolgálhat a tárgynak kellő megvitatására, annál is inkább, mert egy modern fürdő hiányát mindannyian nélkülözzük és mert a város jövedelmének a levélben célzott gyarapítása olyan

közkérdés, amely mindannyiunk munkásságát joggal igényelheti.

Szól pedig a levél ekképen:

Tekintetes Szerkesztő ur!

Engedje meg, hogy b. lapja útján én is hozzá járulhassak esetleg ahhoz, hogy megyei székvárosunk és lakóhelyünk, Szekszárd város anyagi helyzetén egy eszme révén lendíthessek.

Nem konkrét indítványt akarok tenni, hanem egy eszmét felvetni, melynek felkarolását városunk tevékeny polgármesterének szíves jóindulatába ajánlom.

Voltaképpen nem is az én eszmém, mert hiszen mikor rendezett tanácsu várossá lettünk, már akkor közszájon forgott.

Azt óhajtanám megfontolás tárgyává tétetni, nem volna-e anyagilag Szekszárd városa javára, ha — az Isten irántunk való jóindulatából bőséges víztartalommal felruházott ártézi kutunk felhasználásával, miként más városok és községek is teszik, egy olyan fürdőt létesítenénk, mely — tekintve ártézi kutunk nagy kántartalmát és hőfokát, gyógyfürdőül vétethetnének igénybe?

Budapest székesfőváros ártézi fürdőjét 10 millió koronával újra építették, nemcsak azért, mert a szenvedő emberiségnek kíván szolgálótára lenni, hanem mert a befektetendő tőkének bőséges hasznát is fogja látni.

Nem akarom, de nem is lehet, a mi ártézi fürdőnk a budapestivel összehasonlítani, de legyen szabad az érdekeltek figyelmét a szomszéd vármegyében, Somogyban levő Nagyatád nagyközönségben levő ártézi fürdőre felhívni.

Néhány évvel ezelőtt az említett nagyközönség, mert rossz ivóvíze volt, ártézi kutat fura-tott. A furás eredménnyel járt, mert hosszas fáradozás után langyos, némi kántartalmu víz fakadt a furás nyomán.

A községi előljáróság praktikusán gondolkozván, elhatározta, hogy az ártézi kutat egy gyógyfürdő céljaira felhasználja és mert saját anyagi erőiből nem tellett, részvénytársaságot alakított.

És, bár kicsi, de némileg modern fürdő céljaira szolgáló házat emeltetett a kut mellé és reklamozván a fürdő mellett, alig 2—3 évi fennállás után, anyagilag is bámulatos eredményt ért el. Számos fürdővendég keresi fel immáron a nagyatádi ártézi fürdőt és gyógyhatására esküszik.

Pedig a fürdő vize kántartalma és hőfokára nézve jóval alatta van a mi ártézi kutunk vizének és a vízbőség maga meg sem közelíti a miénket.

Városunk agilis mérnöke — tudomásom szerint — ugys tervezi a fürdő felállítását, park létesítést, játszó helyek teremtését. Keves költséggel és fáradsággal, de előreláthatólag nagy anyagi eredménnyel ez mind megteremthető volna, ha a már meglévő fürdőt — amennyiben ez egyáltalában eladható, a város örök áron megveszi és abból modern fürdőt létesít.

A fürdő mellett levő és városi tulajdont képező, elég nagy, de eddig semmi hasznat sem hajtó területet játszva parkká lehetne alakítani, ahol a város közönsége igen szívesen töltene szabad idejét és ahol egy a mai kornak megfelelő nyári helyiség és illetve vendéglő felállítása esetén, igen jól szórakozhatnék is.

Fürdőnk bizonyára idegeneket is vonzana körünkbe és ezzel teljesen pangó társadalmi életünk is valahogy fellendülhetne.

Nem tudom, mennyit jövedelmezett, vagy jövedelmez a fürdője az eddigi tulajdonosnak, de azt merem állítani, hogy amióta a fürdőbe az ártézi kut vize eresztetett be, azóta jövedelme hatványozott mértékben emelkedett, dacára annak, hogy csak korlátolt mértékben állott a fürdőzni kívánók rendelkezésére és csak felváltva fürdőzhettek a nők és a férfiak.

Saját tapasztalásból tudom, hogy néhány rheumás, csuzos polgártársam az elmúlt évben rendszeresen használván az itteni ártézi kut vizével ellátott fürdőt, baja enyhült és — bár azelőtt gyakrabban tette — nem keresett fel más, nagy hangon hirdetett, de bizony néha semmiféle gyógyhatású fürdőt.

Ajánlom az általam elmondottak szíves méltatását és az eszme megtestesítését az érdekeltek, de különösen a hozzá értő szakköröknek és kérem azokat, kiknek városunk fejlődése és anyagi boldogulása szíven fekszik, szóljanak ehhez a tárgyhöz és ezzel segítsék városunk nemes tanácsát, amely minden cselekedete és tettével mindenkor a város javát célozza és ez esetben bizonyára készséggel teendí magáévá ez eszmét, a nagy és esetleg korszakot alkotó mű megalkotásában.

Hálás köszönetet mondok tekintetes Szerkesztő urnak, amiért jelen soraimnak b. lapjában helyt adott.

Szekszárd, 1909 március 17.

Somogyi.

VÁRMEGYE.

Közügyülés. Tolnavármegye közönsége, amint már jeleztük, e hó 31-én tartja Apponyi Géza gróf főispán elnöklésével tavaszi rendes közgyűlést. A Simontsits Elemér alispán által szétküldött meghívó szerint, a tárgysorozat eddig 150 pontból áll.

A vármegyei tisztviselők nyugdíjalap hozzájárulása. Szabó Károly országgyűlési képviselő információja szerint, a m. kir. belügyminiszter jóváhagyta a vármegye azt az intézkedését, hogy a vármegyei tisztviselők nyugdíjalap hozzájárulása 5 százalékról 3 százalékra szállíttassék le. Az erre vonatkozó rendelet már a napokban megérkezik.

VÁROSI ÉLET.

Közügyülés. Szekszárd város képviselő-testülete a városház közgyűlési termében folyó hó 29-én délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart, a következő tárgysorozattal: 1. A Szeredy József által tett alaptvány alapító levelének megállapítása. 2. Tanácsi előterjesztés a vízvezetési és csatornázási tervek elkészítése s a költségek kölcsönvétele tárgyában. 3. Előterjesztés az iskolai alapvagyion leégett épületének újjáépítése iránt. 4. Az állami óvodai felügyelőbizottság megkeresése a dajka fizetésének felémelése iránt. 5. Walla József kérelme a polgári iskolai építkezésnél elvállalt kőfaragó munka szállítási díjának megterítése iránt. 6. Dr. Fent Ferenc kérvénye a város által vett zászlónak szalaggal való ellátása iránt. 7. Fogyasztási adóelírás iránti kérvények.

Városok kongresszusa. A magyar városok országos kongresszusát május hó 21. és 22-én Budapesten, a székesfőváros közgyűlési termében tartják meg. A kongresszuson városunk képviselőjében dr. Szentkirályi Mihály polgármester vesz részt.

HIREK.

Március 24.

Hetven éves hagyomány a

Kaszinói halvacsora —

Csoda-e hát, ha feldagadt

Hetvenre a tósztok sora?!

Nem a halra — másra volt ott

Minden jelenlevő büszke:

Hogy a tósztok bő levélben

Nem volt egyetlen egy tüske,

S hogy Simontsits tószlja nyomán

Reménnyé vált — a hagyomány!

— n.

— **Személyi hír** Báro Schell József és neje olaszországi utazásuk után Katalin-pusztai birtokukra haza érkeztek.

— **Hivatalvizsgálat.** Hazslinszky Géza törvényszéki elnök és Fischer Imre kir. ügyész, e hó 22—24-ig megvizsgálták a paksi m. kir. járásbírósg ügymenetét.

— **Egyházmegyei hírek.** Zichy Gyula gróf megyéspüspök, Rajczy János szekszárdi születésű, szalatkai plebanost, majosi plebanossá nevezte ki; Körmeny Izidor, döbrökői kaplán Kővágószőlősrre, Reinhardt György, berkesdi kaplán Dunaszekcsőre helyeztetett át.

— **Kinevezések.** A m. kir. pénzügyminiszter Haksch Ferenc, gyönki kir. adótárnokot a VIII. fizetési osztályba sorozott adótárnokká nevezte ki. — Vancsa István és Lajos Ignác tamási-i, Hercz Lajos gyönki adótisztek, adóhivatali segédek névezettek ki.

Rozsics Endre, újdombóvári államvasuti állomásfőnök, Zágrabba forgalmi főnökké neveztetett ki.

— **A szekszárdi Kaszinó halvacsorája.** A szekszárdi Kaszinó folyó hó 24-én — szerdán tartotta évente szokásos halvacsoráját. A pompásan sikerült lakomán körülbelül 50-en vettek

részt. Nemcsak a menü volt kitűnő, de a hangulat is. A szellemes, jóízű köszöntők sorát Simontsits Elemér alispán, intéző-igazgató kezdte meg. Érdekes deductióval magyarázta a Kaszinó hagyományos, ősi szokását, az évente végmenő halvacsorák eredetét, jelentőségét s végétül oda lyukadt ki, hogy ezt a virágzó s mondhatni, a vármegyében első társadalmi egyletet az egymást megértő és megbecsülő demokrata szellem élteti, tartja fenn, az ezt a szellemet megértő és követő kaszinói tagok összességére ürité az első poharat. Utána Wigand János, főgimnáziumi igazgató, igazán sikerült beszédben vázolta a vezető igazgató elévülhetlen érdemeit, aki viszont meleg, őszinte szavakkal Örfly Lajosról — a kaszinónak s az egész társadalomnak, új nemessége nélkül is egyik legnemesebb tagjáról emlékezett meg. Ezután megkezdődött az általános szellemi torna, amelyet Simontsits Elemér, az ifjuságra s különösen az új jegyzőre, Perczel Bélára mondott felkészítőjével vezetett be, azt kívánva, hogy a fiatalság az öregek nyomdokain haladjon. Az elemében levő vezető-igazgató a lakoma során felkészítette még: Vilczek Sándort, továbbá a kaszinó »egykejté», Szigethy Lajost, ki minden vendéglőssel meg van elégedve és nagyon sokszor *egymaga* képviseli az állandóan ott kosztolókat s végül Bodnár Istvánt. Wigand János szapora, sikerült tósztajnak tárgyai, Szondy István; dr. Kramolin Gyula, Holub János, dr. Beöthy Károly, Szabó Ferenc, Bodnár István voltak még, míg Kramolin Gyula talpraesett szellemességgel az öregekre, majd Tanárky Árpádra, Tóth Henrikre, dr. Dragits Imrere, Szabó Ferencre, Pataky Jakóra üritett poharat. Sorsát el nem kerülhette az új műszaki tanácsos, Alacs Zoltán sem, kit Pesthy Pál köszöntött fel, míg reá viszont Bodnár István üritett poharat, ki ezt megelőzőleg Wigandot is felkészítette. Felkészítőket mondottak még: dr. Beöthy Károly Perlaky Józsefre, Kamaras Béla Simontsitsra, Tóth Henrik a kaszinói tagokra, Szigethy Lajos a demokrata eszmék terjedésére, Vilczek Sándor Kramolin Gyulára, Beöthy Károlyra, Tanárky Árpád nagyon szellemesen Simontsits Elemér családjára és Szondy Istvánra, dr. Dragits Imre Kramolin Gyulára Pesthy Pál dr. Beöthy Károlyra, Holub János, könyvtárnok a könyvtárt nagyon is igénybe vevő tagokra és azok családjára, stb. Ejjékor a fiatalság s a társaság egy része visszavonult egy kis »csendesre« a mellék terembe, míg az étteremben maradtak Garay Lajos muzsikájára, derült hangulattal várták a hajnal hasadását.

— **A postapalota.** A postapalotából végtére talán mégis csak lesz valami. A m. kir. kereskedelmi miniszter megbízásából a napokban Szekszárdon járt Benedicty József műszaki tanácsos, ki 3 telket is szemügyre vett, ahol az új postapalota elhelyezhető lenne. Ezek a telkek a Széchenyi-utcán levő dr. Hirling Ádám, Tóth Károly, Hrádek és Müller Julia-féle házak. A műszaki tanácsos tetszését a két utóbbi telek nyerte meg s ennek megvásárlása végett tesz javaslatot, feltéve, ha a tulajdonosok méltányosak lesznek az árak megszabásában.

— **A takarékpénztárak betétjei.** A m. kir. kormánynak tudomására jutott, hogy az ország egyes vidékein, célszatos rosszakaratu híresztelések folytán a takarékpénztárak betevői nagyobb számban visszavonják beteteiket azon okból, mert az a hír kapott lábra, mintha háboru esetén az állam a takarékbetéteket is igénybe óhajtaná venni. Legilletékesebb helyről felkértünk annak kijelentésére, hogy a kormány a takarékbetéteknél, mint magántulajdonnak szentségét minden körülmények között tiszteletben fogja tartani, sőt ezidőszent éppen oly törvényjavaslat előkészítésével is foglalkozik, amely a pénzügyminiszter által elhelyezett betétek biztonságát lesz hivatva megerősíteni. S amennyiben a fentebb jelzett alaptalan izgalmat egyes pénzügyintézetek oly celra használnák fel, hogy más intézetek beteteit saját számukra nyerjék meg, vagy ha észrevennék, hogy ily irányban izgatás folyik, a kormány a törvényhatóságok főispánjainak, illetve a politikai hatóságoknak figyelmét alkalmas uton már eleve felhívta az esetleges visszaélések, gonosz célszatos híresztelések megakadályozására.

— **Áthelyezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Elek István, szepesófalu pénzügyőri biztost, saját kérelmére, Szekszárdra helyezte át.

— **Áthelyezések a vasutnál.** Gyorsok József állomási felügyelő Tusineről Nagydorogra, Laczó István állomásfelügyelő Nagydorogról Szekszárdra, Réti László hivatalnok Somogy-Szöbbről Szekszárdra és végül Majorine Kázmér díjnok Szekszárdról Kőrösrre helyeztetett át.

— **Nekrológ.** Lapunk mult számában közöltük azt a szomorú hírt, hogy Gyomlay Kálmán volt bátaszéki közalapítványi ispán és neje Halász Erzsike leánya, Gyomlay Bözsike Debrecenben meghalt. A feltűnő szép, általánosan csodált szellemességű leányról a »Debreceni Független Újság« kedvesen emlékezik meg. A poétikus közlemény egy részét, minthogy a családot vármegyénk több uri családjával rokoni és baráti kötelék fűzi össze, az alábbiakban ismertetjük.

Rose ce soir, demain flettré... (Musset.)

Egy gyászlevelet olvasok, könyvelőhadó szemekkel: szegény kis Gyomlay Bözsike! Hát meghalt, meghalt, meghalt mégis! A halála azt jelenti, hogy a gondviselés megint megtagadta magát: azt ragadta el, id nek előtte, akit minden megadható ékességgel ruházott fel. Miért? Miért van úgy, hogy éppen azokon ül diadalt a látum, akiknek egész lényük: a madonnákra emlékeztető, talán nem is e földre való szelid-ség és nemesség volt.

Tizenhat évet élt a szegény kis teremtes s ebből négyet-ötöt már úgy, hogy éreznie kellett a reátört gyilkos kör figyelmét.

Néhány hónappal ezelőtt már a szanatóriumból is kivették. Családjá, melyben ott van dr. Gyomlay Gyula egyetemi tanár, legnagyobb élő görög filologusunk is, mindent megkísérelt, hogy megmentse az életnek gyönyörű büszkeségét. Amint hogy mindenki, aki ismerte a k s Bözsikét, sokat áldozott volna az életbenmaradásáért. Alig két héttel ezelőtt, mikor a tudóvsz egyre türelmetlenebb s követelőzőbb lett, a család egy végső kísérletre határozta el magát: az ország legjelesebb operatőrijét hozatta le Debreczenbe s itt, minden előkelőbb orvosunk segédlete mellett, megoperáltatta vele a súlyosan legyöngyült szép kis teremtest. Akkoriban úgy beszélték az egész városban, hogy sikerült a műtét s a beteg életben marad. Csodák azonban még mindig nem akarnak történni s így jött, hogy a kis Gyomlay Bözsike lelke most harmadnapja felszállt a magasságos mennyekbe. Onnan jött e földre; bizonyosan nagyon szerették ott is: ezért hívták olyan hamar vissza...

Nem kell vésetni a Bözsike síroszlopára semmi, semmi szótalmot. Ugysem lehetni szavakat, amelyek csak visszényt is vethetnének az ő nemesen szelid emlékezetére. Aki ismeri: ugys megőrizzük az emléket, híven, úgy, amint ő véste be azt földi életében a szívünkbe. Mert a kis Gyomlay Bözsikét nem lehet, nem lehet elfelejteni.

— **Államszámviteltani vizsgá.** Erdey Lajos, szekszárdi áll. végrehajtó és Lednický Mihály számtiszt, az államszámviteltani államvizsgát, e hó 19-én Budapesten letették.

— **Helyettesítés.** Apponyi Géza gróf főispán, a tamási járásban a dr. Tiringér József elhalálózásával megüresedett járásorvosi állásra dr. Frayler Károly tb. járásorvost helyettesítette.

— **Új járási számvevő.** A m. kir. pénzügyminiszter a bonyhádi járás számvevőjévé Kiss Lajos számtisztet, alsóvereckei járási számvevőt nevezte ki, illetve helyezte át.

— **A Vas Gereben emléktábla.** Tamásiból írják: Az emléktábla leleplezése, a nagyhétre való tekintettel, el lett halasztva április 7-ről. Az ünneprendező bizottság elnökségét Perczel József vállalta el. Ujabbán adakoztak: Tamási község 10 kőr., dr. Kammerer Ernő 5 kor., Fürged község 2 kor., Molnár István körjegyző 1 koronát. A szép, hazafias ünnepség napját annak idején tudatni fogjuk.

— **Apácázárda Tolnán.** Egy két év mulva a megvalósulás stádiumába lép Wosinsky Mór, volt szekszárdi apátplebános azon óhaja és alapítványa, hogy tolnai szülőháza helyén, amelyet jelenleg a legényegylet bérel, apácázárda épüljön. A zárda építési költségeire eddig 30 ezer korona van együtt.

— **Községi választások.** A bedegi jegyzői állásra Miltényi Béla eddigi helyettes jegyzőt, a tolnai segédjegyzői állásra Horváth Dezső enyingi lakos, okl. jegyzőt választották meg.

— **Eljegyzés.** Dr. Novák Kamil békésvármegyei foispáni titkár, eljegyezte jobaházi Döry Pál békésvármegyei foispán és neje, született jobaházi Döry Gabriella urnő leányat, Natáliát.

Herczog Dávid gabonakereskedő, eljegyezte

Kohn Malvint Högyészről.

Deutsch Jenő eljegyezte Jusztusz Zsenikét Högyészen.

— **Pénztár-vizsgálat.** Fink Kálmán kir. tanácsos pénzügyigazgató e héten megvizsgálta a gyönki kir. adóhivatal pénzkezelését.

— **A sorozás.** Szekszárd város és a központi járás elmaradt sorozását az eddigi megállapodások szerint, május hó elején tartják meg és pedig a szekszárdiakat május 4-én, a járását 5. és 7-én.

— **Felolvasó estély.** A szekszárdi r. k. olvasókör mult vasárnap felolvasóestélyén dr. Zsigmond Ferenc ügyvéd tartott a közönséget magával ragadó felolvasást Kossuth Lajosról. Polgár István, Leffler István és Kovács Mariska sikerült szavalata, Treer Ilonka és Kliegl Annuska pompás zongora játéka, Szakál Rozika, Fekete Annuska és Taksonyi János ügyes monológja, ugy Tumor Antalnak Belasits Viktor zongora kísérete mellett előadott énekszámait mind hozzájárultak ahhoz a sikerhez, melyet az estély aratott. A közreműködőknek bőven kijutott a közönség lelkes tetszés nyilvánításából.

— **Nyugdíjazás.** Wágner Samu varsádi ág. hitv. ev. lelkész most április elején csakugyan nyugugalomba vonul. Utódjául Hauzmann Károly ottani derék és hazafias káplánt emlegetik.

— **A gyönki székhely kérdése.** A gyönki székhely kérdése, illetve az ottani székház és főszolgabírói lak építésének kérdését tárgyalja e hó 31-én a vármegye közgyűlése. Gyönk község előjárósága most körlevelet bocsátott szét, amelyben kifejti, hogy a járás 26 községe közül husz, vagyis 39.000 lakosából 31.000 lakos Gyönkön a járási székhely állandósítását óhajtja. Így felkéri a bizottsági tagokat, hogy a folyó hó 31-iki megye gyűlésen szavazatukkal az építkezés engedélyéhez hozzájárulni sziveskedjenek.

— **Csendőrségi szemle.** Mátékovits Lajos csendőrelvezredes, a székesfehérvári VI. csendőrkörület parancsnoka, e héten városunkba érkezett s az itteni szárny felett vizsgálatot tartott.

— **Uj gyógyszerész.** Szepes Sándor fiatal gyógyszerész, ki városunkban is működött, a pozsonymegyei Sárosfára gyógyszerési jogot nyert.

— **Névmagyarosítás.** Pinkeszer Károly mórági ref. tanító nevének «Vadas»-ra való magyarosítását a belügyminiszter megengedte.

— **Drága a föld.** A nép földéhes voltát semmi sem mutatja jobban, mint hogy a hegyes-völgyes Mucsiban egy negyed telek parcellázás alkalmával 7500 koronaért kelt el.

— **Felolvasás.** Laufer István kölesdi állatorvos, rendkívül érdekes és gyakorlati fontos ságu felolvasást tartott egy állatbetegségről, melyben sok, főként szarvasmarhajóság elhull vidékünkön. Rámutat a baj okára, szimptomáira s hogy hogyan vehető eleje. Egyben felajánlotta magát, hogy készséggel megvizsgálja a gyanus állatokat s utasítást ad — teljesen ingyen, mivel a köznek szolgál ezáltal. Knabel Vilmos ebből kifolyólag indítványozta egy olyan egyesület alakítását, melynek tagjai kölcsönösen biztosítják egymás állatait. Az elhullás esetén a kárt megosztják.

— **Az internátus.** Dr. Szentkirályi Mihály polgármester az elmúlt héten Budapesten járt a kultuszminiszteriumban, Diczy László műépítésszel együtt, bemutatva a szekszárdi új internátus tervrajzát. A miniszter ugyanis, amint már megirtuk, Apponyi Géza gróf főispánunk lelkes közbenjárására, leiratilag tudatta a város közönségével, hogy ha Szekszárd város megépíti, hajlandó az itt létesítendő internátust állami kezelésbe átvenni. Eleinte a miniszter 60 bennlakó növendékre kívánta az internátus megépítését, de ma már megelégszik, ha 40 növendék befogadására készül is el az. Az építési ügygyel nemsokára foglalkozik a képviselőtestület, így semmi kétség aziránt, hogy ez a hatalmas kulturintézmény, amely nélkül főgimnáziumunk virágzóvá sohasem válhatik, már a közeljövőben hirdetni fogja nemes gondolkodását, városunk iránt való meg nem hálálható jóakarátát annak a hatalmas állású férfinak, gróf Apponyi Albertnek, ki közoktatásügyünk előbbrevitelén oly sokat fáradozott s aki egyremásra mutatja fel a maradandóbbnál maradandóbb sikereket a tárcája körébe eső összes ügyeknél.

— **Jegyzőválasztás.** Folyó hó 22-én Kisvejkén, a Bonyhádra másodjegyzővé választott Till Lajos helyébe volt a másodjegyző-választás, Szentiványi Miklós főszolgabíró elnökségével, melyre a körjegyzőséghez tartozó községek képviselőtestületi tagjai teljes számban megjelentek. Az állásra az egyedüli pályázó Kovács Dezső, ottani jegyzőgyakornokot választották meg, egyhangú lelkesedéssel. A képviselőtestületi tagok osztatlan szeretete és bizalma különösen abban nyilvánult meg, hogy az új jegyzőt — a főszolgabíró üdvözlése után — a képviselőtestületi tagok közül Magyar Miklós závodi esperes-plébános üdvözölte meleg hangon, utána pedig egy egyszerű, németajku polgárember rimbebe szedett, ékes üdvözléssel köszöntötte, a jelen voltak éljenzése között. A választást dús lakoma követte, mely az esti órákig eltartott.

— **Képviselőink a Kossuth ünnepélyen.** A Kossuth Lajos halálzási évfordulóján Budapesten rendezett emlékünnepen vármegyénkbeli résztvevők Benyovszky Sándor gróf, Hainrikffy Pál és Madi Kovács János orsz. képviselők.

— **A katonaság köréből.** Erdős Zsigmondot, a Szekszárdi Takarékpénztár könyvelőjét, a hadügyminiszter hadapíró-örmeztérre nevezte ki.

László Géza és dr. Zipszer Jakab szekszárdi főgimnáziumi tanárok, szolgálaton kívüli viszonybeli honvédkadnagyok, védkötelezettségük teljesítése után, tiszti rangfokozatuk megtartása nélkül a honvédség kötelékéből elbocsáttattak.

— **Eltűnt.** Budai Lajos bölcskei születésű, 36 éves kosárfonó e hét elején úpesti lakásáról eltűnt. A székesfővárosi rendőrség nyomozza.

— **Népszövetségi gyűlés.** A szekszárdi kath. népszövetség a kath. olvasókör termében f. hó 28-án d. u. 4 órakor közgyűlést tart.

— **Vásár.** A szekszárdi virágvasárnapit vásárt április hó 5-én tartják meg.

— **A bajai hid megnyitása.** Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternél és Szerényi József államtitkárnál monstre-küldöttség jelent meg a szegedi kereskedelmi és iparkamara vezetésével, hogy a baja-bátaszéki hid mielőbbi megnyitását és a nagyváradi—szeged—fümei gyorsvonat mielőbbi megnyitását kérje a kormánytól. A küldöttségben Szabadka, Zombor, Baja, Makó és Hódmezővásárhely városokon kívül a délvidéki megyék is képviselve voltak s az Ambrozovics Lajos főispán vezetésével tisztelgett Szerényi József kereskedelmiügyi államtitkárnál. A küldöttségben résztvettek Szentkirályi Árpád, a debreceni és Weiner Miksa, a szegedi iparkamara elnöke, a szegedi, kőozsvári, soproni és brassói iparkamarák titkárai, továbbá Riemler Károly nagyváradi polgármester. A küldöttséghez csatlakoztak: Szabó Karoly, Fernbach József, Fernbach Péter, Lányi Mór, Becsey Károly, Mihajlovics Endre és Reöck Iván orsz. képviselők. A küldöttség szónoka Rajk Aladár, a bajai kerület orsz. képviselője volt, aki arra kérte az államtitkárt, hogy mielőbb valósítsa meg a baja-bátaszéki vonal megnyitását és nyugtassa meg az által az érdekelteket, akiket az utóbbi időben a vasut megnyitásának elhalasztásáról terjesztett híresztelések erősen nyugtalanítanak. Az államtitkár válaszában kifejtette, hogy tulajdonképpen csak arról van szó, hogy a vasut néhány héttel előbb vagy utóbb adassék át a forgalomnak. Teljesen méltányolja kívánságukat, de ki kell jelenteni, hogy a megnyitás kérdésében elsősorban a forgalomtechnikai és forgalombiztonsági szempontok az irányadók. A kereskedelmiügyi miniszter és a miniszterium egy nappal sem fogják késleltetni a forgalombahelyezést akkor, amikor az megnyugvással lehetséges. Mindent elkövetnek, hogy a szerződésben megállapított időt megelőzőleg is megnyitassák a vasutvonalat, de ha e tekintetben méltánytalan követelések támasztatnának, akkor a miniszterium nem volna abban a helyzetben, hogy azokat a követeléseket honorálhassa. Kívánságukat a legnagyobb jóindulattal fogja a kereskedelmiügyi miniszter elé terjeszteni. A küldöttség megnyugvással fogadta az államtitkár válaszát.

— **Halálozás.** Özvegy bonyhádi Perczel Lajosné szül. Tolnay Emilia 48 éves korában Győrött meghalt.

— **Kitüntetett dalárdista.** Az orsz. magyar dalárda szövetség Schuler József bátaszéki nyug. tanítót, mint a szövetség kötelékébe tartozó bátaszéki dalárda 30 éven át működő tagját a magyar koronával ékesített ezüst lírával és elismerő oklevéllel tüntette ki. A kitüntetett érces és a legmagasabb regiszterekben is csengő tenor hangjával oszlopos tagja volt a bátaszéki dalárdának s részese azoknak a diadaloknak, melyeket a dalárda országos versenyeken aratott. Ily versenyek alkalmával a szekszárdi és bonyhádi dalárdában is több ízben közreműködött.

— **Kétféjű sas.** A kálaznói ág. hitv. ev. templomról az ottani uri közönség a kétféjű sas levételét óhajtja. Biz nem is való az oda, le vele!

— **Gyermeknap.** Gyönkön 1909. évi március hó 28-án tartják a gyermeknapot Schmidt Ferenc üzlete előtt urnát állítanak, melynél a a gyönki hölgyek fognak felváltva örködni. Délután 2 órakor séta hangverseny lesz. A hangversenyt változatos műsorú előadás követi. Az előadás után folytatódik a hangverseny, mely alatt a gyönki hölgyek a közönség közt gyűjtönek, virágot, levelezőlapot confettit stb. árulnak. Este a nagyvendéglő összes helyiségeiben táncvigalom lesz.

— **Gyilkosság.** Zemán János 49 éves, családos szekszárdi földművesnek f. hó 19-én este 10 óra tájban a pénzügyi palota előtt felvágta a hasát, úgy hogy a belei kifordultak s sérülésébe belepusztult. Zemán kiáltására a Garay-terén cirkáló csendőr az áldozattól elfutó alakra vetette magát, de ez kiszakította magát a csendőr kezei közül s csak egy elősiető másik csendőr segítségével volt, Rudolf Márton személyében, letartóztatható. Rudolf tagadja tettét, de minden jel arra mutat, hogy ő volt a tettes. Így az áldozat is, kihallgatása alkalmával, eskü alatt reá vallott, s az esetet a következőképen adta elő: Együtt ittak az Almásy-féle korcsmában s onnét együtt jöttek ki. Alig mentek 30 lépést, a pénzügyi palota előtt Rudolf késével végig hasította hasát. Zemán összeesett, de magával rántotta Rudolfot is, akinek eközben szintén leesett a kalapja. Rudolf felkapta egyik kalapot és futásnak eredt. Eszrevevén, hogy Zemán kalapját viszi, míg az övé ott maradt, visszarohant s kieserelte a kalapot. Mire ismét elfutott, már szemben találta magát a csendőrökkel, kik lefoglák. Valószínűvé teszi Rudolf tettességét, hogy amikor évek előtt Tolnay József meggyilkolásával vádolták, Zemán volt az egyetlen tanu, aki ellene vallott, mint szemtanu s így elfogadható az a feltevés, hogy a boszu vezérelte mostani rettenetes tetteinek elkövetésénél. Szomoruan érdekes egyébként, hogy a három Rudolf testvér közül kettő öngyilkos módon vetett véget életének — agyonlőtték magukat — a legifjabb pedig már másodszer áll gyilkosság vádjá alatt. Zemán beszállították a kórházba, ahol folyó hó 22-én délután behalt sérülésébe. A kir. törvényszék elrendelte az áldozat felboncolását. A boncolást Mirth László vizsgálóbíró és György György törvényszéki jegyző jelenlétében dr. Hangel Ignác és dr. Kramolin Gyula törvényszéki orvosok teljesítették. A boncoló orvosok véleménye szerint, a halál bekövetkezéséhez Zemán szivbaja is hozzájárult. A vizsgálóbíró Rudolf fogvatartását elrendelte. Zemán folyó hó 24-én nagy részvét mellett eltemették.

— **Népszövetség Cikon.** Vasárnap délután népszövetségi gyűlés volt, melyen helyi igazgatónak Rausz Alajos plébánost választották meg, titkárnak és pénztárosnak pedig Walter Ádám kántortanítót. Az új igazgató gyűjtő beszéde után 34 új tag jelentkezett.

— **Előadások.** A cikói kath. körben a nagybőjt folyamán minden vasár- és ünnepnap előadások tartatnak. Előadók: Rausz Alajos plébános (Észszerű életmód. Mi a »katholikus«?) Walter Ádám kántortanító (A sajtó. A szociális helytelenség.) Walter Antal oszt. tanító (Egy fejezet Stolcz Albánból.) Wittendorfer István oszt. tanító (Egy marék közérdek) és a kör igazgatója (A nevelésről.) Az eddigi előadások alatt a kör nagyterme mindenkor zsúfolva volt.

— **Hornyóirtás.** A tavasz közeledtével Darányi Ignác földművelésügyi miniszter felújította a hernyók irtása tárgyában kiadott körrendeletet. A hernyóirtást 31-éig foganatosítani kell. A mulasztókat szigorú büntetéssel sújtják.

— **Adomány.** Rácz József városi rendőr alkapitány a részére utalványozott jutalék fejében 1 koronát juttatott hozzánk a Szekszárdon létesítendő városi szegényház céljára. Az ezennel megnyugtatót összeget eddigi gyűjtésünkkel csatoltuk, amely a Szekszárdi Takarékpénztárnál van elhelyezve 18 K összegben.

— **Siketnémák felvétele.** A kaposvári siketnémák intézetébe az 1909/10 tanévben 12 siketnéma növendék vétetik fel, kik 7—10 év között vannak. Kérvények május 20-ig Kaposvárra küldendők.

— **A takarmányhiány.** Jó volna már, ha igazán tavaszodnék, mert a gazda helyzete tarthatatlan. Míg a szarvasmarha aránylag olcsó, a takarmány iszonyatos drága. Így a mint nekünk írják, Mucsiban egy kőtet kukoricaszárért, a mi valamikor 4 fillér volt, most 30 fillért adnak.

Fogorvos Kovács J.

vásártér-utcai műtermében hiányzó fogak pótlása, csaposfogak, arany koronák és szájpadlás nélküli fogak (hidmunka) készíttetik. Fogtömés, foghuzás és fogtisztítás a legjobb módszer szerint eszközöltetik. — Szegényeknek rendel délelőtt 8—9-ig és délután 1—2-ig.

TANÜGYI HIREK.

Rovatvezető: Nagy Béla.

Magántanulók figyelmébe. Figyelmeztetem mindazokat, akik a folyó tanév végén, a vármegyénkben lévő polgári iskolákban magánvizsgát tenni óhajtanak, hogy ennek engedélyezése iránti kérvényüket folyó évi április hó 15-éig az iskola igazgatójához terjesszék be, hogy az az igazgató által említett hó végéig tantestületi véleménnyel hozzám áttehető legyen, mert ellenkező esetben a vizsgaengedély csak a karácsonyi szünetre fog részükre megadatni.

Szekszárd, 1909. március 22-én.

Tihanyi Domokos

királyi tanácsos, tanfelügyelő.

Gyűjtés a tüdőbetegok számára. A kir. tanfelügyelő már megküldte az állami és községi iskolákhoz a gyűjtő tarsolyokat. A tüdőbetegok részére a husvét szünet után az első nap gyűjtöttek az iskolákban.

Megnyitott iskola. A kajmádi községi iskolát újból megnyitották.

Tanítóválasztás. A szedresi ref. tanítói állásra Nagy Lajos okl. tanító választott meg.

Választás. A felsőnáni községi állandó menedékházvezetőnői állásra Simon Ilona választott meg.

Iskolalátogatások. A kir. tanfelügyelő e héten megvizsgálta a gyönki, szakadati, diósbereányi, kalaznói, varsádi, kistormási és paksi iskolákat. — Gurgulits Antal miniszteri kiküldött e héten megvizsgálta a paksi állami polgári fiúiskolát. — Ugy szintén megvizsgálta a bonyhádi polgári leányiskolát is.

A kir. tanfelügyelő e héten megvizsgálta a bonyhádi iskolákat.

PÉNZINTÉZETEK.

Rovatvezető: Schneider János

A Bátaszék—Sárközi Takarékpénztár alakuló közgyűlése.

Az alig néhány nap alatt megalkotott takarékpénztár folyó hó 25-én délelőtt 10 órakor tartotta alakuló közgyűlést Bátaszék községe tanácstermében. Az ülésen 43 részvényes volt jelen 772 részvényt képviselve. A közgyűlés elnöke dr. Leopold Kornél, jegyzője dr. Müller Ferenc, jegyzőkönyv hitelesítőikül Gehring T., Egle Károly és Gesztesi Péter választották meg. Dr. Leopold Kornél elnök szép beszéddel nyitotta meg a közgyűlést:

Mindenekelőtt a *baja—bátaszéki vasúti áthidalás*, ugy szintén a *bátaszék—pécsi vasút* kiépítése és a *bátaszék—dombóvári vonalnak* elsőrangúsítása által Bátaszék és vidékének forgalmi és gazdasági életére kiható nagy jelentőségéről szolt. Ezen átalakulást — ugy mond — nem szabad ölbetett kezekkel nézni, hanem idejekorán kell gondoskodni arról, hogy ezen korszakalkotó átalakulás készületlenül ne érje ezen vidéket. Minél tökéletesebbek a forgalmi viszonyok, minél fejlettebbek a közlekedési eszközök és intézmények, annál inkább haladhatunk közzgazdasági téren, annál fejlettebb, virágzóbb lehet gazdasági életünk. Viszont, a tökéletlen, primitív forgalmi berendezéssel sivár és mostoha gazdasági viszonyok járnak együtt, mert a rossz forgalmi viszonyok megbénítják a földművelés, az ipar és kereskedelem fejlődését. Azt hiszi, hogy amikor Bátaszék és vidéke évtizedes várakozás és küzdelmes munka után végre megkapja a dunai áthidalást, Bátaszék nem érheti be azzal, hogy az ő határán naponként csak keresztül robogjon az új vonatoknak egész sokasága és neki ne jusson egyéb, mint az a füstgomoly, melyet a végig robogó vonat maguk után hagynak; ezen évtizedes vágyakozás és várakozás után nem az lehet a cél, hogy a szomszédos nagyobb városok és a távolabb eső vidékek vigyék el ennek a várva-várt átalakulásnak összes előnyeit és hasznát, hanem azt első sorban *ezen vidék és lakosságá-*

nak javára, kulturális és gazdasági fejlődésének biztosítására kell fölhasználni. A gazdasági életben a forgalmi viszonyok fejlettsége mellett egyik legfontosabb tényező a *kedvező hitelélet.* Amint az uzsora megmetyeljezi a gazdasági forgalmat és a gazdasági erők elsorvasztására és elpusztulására vezet, épúgy a szolid, egészséges és reális hitelélet a gazdasági megerősödésnek és megizmosodásnak, a nemzeti vagyonosodásnak és nemzeti vagyongyűjtésnek egyik leghatékonyabb tényezője. Ezen utóbbi célt kívánja szolgálni a tervbe vett intézet, melynek megalakulása érdekében összejöttünk. Azt akarjuk, hogy ezen vidéknek pénze ne menjen idegenbe, ne szivárogon ki a vármegye területéről, hanem itt nyerjen biztos és gyümölcsöző elhelyezést. Azt akarjuk, hogy a jogosult hitel igények itt nyerhessenek mindenkor méltányos feltételek mellett kielégítést. Azt akarjuk, hogy minden egészséges, életrevaló ipari vagy más gazdasági vállalkozás itt nyerjen támogatást és felkarolást. Ezek a célok lebegtek a Tolnamegyei Takaréék és Hitelbank előtt, amikor ezen új intézet létesítését kezdeményezte és örömmel konstatálja, hogy ezen kezdeményezést maga az érdekelt vidék közönsége álláskülönbőség nélkül a legmelegebb rokonszenvvel fogadta. Meg van róla győződve, hogy az elvetett magtermékeny talajra talál és kívánja, hogy abból erőttől duzzadó terebélyes fa nőjön ki, melynek gyümölcsseit élvezze Bátaszék és vidékének lakossága.

Bejelentette, hogy a részvény jegyzés megtörtént még pedig oly mérvben, hogy az alapítók kénytelenek voltak élni azon jogukkal, hogy az egyes jegyzéseket leszállították, de ezen eljárásnál figyelemmel voltak Bátaszék és vidékére, a leszállításokat a szekszárdi és más kevésbé érdekelt vidék részvényjegyzőinél eszközölték, jelentette továbbá, hogy a 200.000 korona részvénytökből eddig 71.885 korona fizetett le

Az éljenzéssel fogadott megnyitó után dr. Müller Ferenc felolvasta a részvénytársaság alapszabályait, amelyhez Szabó Károly országgyűlési képviselő, Leopold Sándor és Szeghy Sándor szoltak. Az alapszabályok elfogadása után a közgyűlés a takarékpénztár megalakulását kimondotta.

Dr. Leopold Kornél bejelentette, hogy az alapítók a megalakult részvénytársaság igazgatóiul 3 évre Fischer Albertet, Gauszer Jánost, Gehring Tamást, Mayer Alajost, Thész Lőrincet, Weidinger Lipót, Szeghy Sándort, dr. Martin Józsefet és dr. Leopold Kornélt, a felügyelőbizottság tagjaiul egy évre Szabó Károlyt, dr. Boszkovitz Mórt, Schneider Jánost és Müller Józsefet, az igazgató-választmányba 3 évre Engle Károlyt, Fürst A., Gesztesi P., Klosz A., Kleiszner Gy., Rohr J., Tassy L., Bocskár F., Körösty J., Tóth P. J., T. Mózes J. és Györkö F. nevezte ki.

A közgyűlés az alapítóknak a felmentvényt megadván. Dr. Leopold Kornél a megválasztott igazgatóság, Szabó Károly a felügyelő-bizottság nevében mondott köszönetet, utóbbi az elismerés zászlaját hajtotta meg meg a Tolnamegyei Takaréék és Hitelbank vezetősége előtt, akiknek anyagi és erkölcsi támogatása tette lehetővé, hogy ezen új takarékpénztár, amely hivatva lesz Bátaszék és vidékének, Sárköznek gazdasági fellendüléséhez nagy mértékben hozzájárulni, létesülhetett.

Dr. Leopold Kornél elnök még Bátaszék község előjáróságának mondott köszönetet a tanácssterem átengedéért és az ülést bezárta.

A közgyűlés után az igazgatóság és felügyelőbizottság tartott alakuló ülést. A takarékpénztár elnökévé dr. Leopold Kornél, a felügyelő-bizottság elnökévé Szabó Károly országgyűlési képviselő, ügyvezető igazgatóvá Weidinger Lipót, ügyesszé dr. Müller Ferenc, könyvelővé Minder Ernő a budai önszegélyző szervezetet könyvelője, pénztárosá Lindner Károly bátaszéki kereskedő választott meg. A takarékpénztár április hó 15-ével kezd meg működését.

Délután 1 órakor a nagyvendéglő helyiségében társas ebéd volt, amelyen számosan vettek részt. A kedélyes társaságban több sikerült

felköszöntő hangzott el. Szabó Károly a Tolnamegyei Takaréék és Hitelbank igazgatóságának, az új takarékpénztár megteremtőjének, egészségére üritette poharát, dr. Leopold Kornél az új igazgatóságot éltette, dr. Boszkovitz a Bátaszék—Sárközi Takaréék és a Tolnamegyei Takaréék és Hitelbank testvériségére üritette poharát, dr. Müller, Szabó Károlyt a kerület ügybuzgó képviselő éltette, Szabó Károly a kiváló jogászt dr. Müllert köszöntötte fel, dr. Leopold Kornél dr. Boszkovitz Mórt, a baja—bátaszéki hid régi lelkes harcosát éltette, Szabó Károly a sajtó jelenlevő képviselőit dr. Leopold Kornélt és Schneider Jánost köszöntötte, kik lapjaikban szeretettel támogatták a Bátaszék—Sárközi Takarékpénztár eszméjét. Schneider János Bátaszék polgárait éltette, kik megértették és lelkesedéssel karolták fel az új takarékpénztár eszméjét, poharát azokra üritti, kik az elsősorban harcoltak az eszme győzelméért: Weidinger, Mayer és Fischer igazgatókra Szabó Károly a sárközieteket élteti, kik bár alig értesültek a részvény kibocsájtásáról, mégis siettek a mozgalom támogatására.

Új pénztintézet. Tamási és vidéke hitel igényeinek kielégítése, forgalmi és gazdasági életének fellendítése céljából Tamásiban részvénytársasági alapon, »Tamási hitelbank részvénytársaság« címmel új pénztintézet alakul. Az alaptőke 150.000 korona, mely 1500 darab, egyenként 100 koronás névértékű, névre szoló részvényekre oszlik. Az aláírás zárideje: 1909. évi április hó 5-ike.

KÖZGAZDASÁG.

Állatdíjazás. A tolnavármegyei gazdasági Egyesület a m. kir. miniszterium támogatása mellett f. évi május hó 2-án Bonyhádon vásárral egybekötött tehén és üsződíjazást rendez, kizárólag a „bonyhádi“ elnevezés alatt ismert tájfajta szarvasmarha részére. A díjazás reggel 8 órakor, a vásártéren fog megtartatni; felhajthatók a tájfajtabeli jobbminőségű, jól tartott és ápolat tehének, vagy legalább 2 éves üszök. A díjak a következők: A) Tehenekért: I. Állami díj 1 drb. 140, II. Állami díj 4 drb. 100, III. Állami díj 10 drb. 60, IV. Gazdasági egyesületi díj 12 drb. 40 korona. B) Üszökért: I. Állami díj 1 drb. 140, II. Állami díj 4 drb. 100, III. Gazdasági egyesületi díj 8 drb. 60, IV. Gazdasági egyesületi díj 12 drb. 40 korona. Összesen 52 darabnak 3120 korona.

NYILT-TÉR.

Felhívás!

Minden nő, aki csak némileg ad arca üdéségére, nem mulaszthatja el még a tavasz beállta előtt a

Csak olyan készítményt fogadjunk el, amelynek csomagolásán a kép látható.

Valeria krém
és szappan

használni, mert csak ez az egyedüli, amely megakadályozza a szeplők, májfoltok és mittesserek és egyéb arctisztatlanságok beálltát.

A krém ára 1 korona, szappan 70 fillér. Vidékre is készséggel szállít utánvét mellett „Garay“ Drogéria Szekszárd, Széchenyi-utca, (dr. Hangel-féle ház.)

SARKADI ANDOR

SZEKSZÁRD, SZÉCHENYI-UTCA 648. SZÁM. Raktáron tart mindentéle **mezőgazdasági és szőlészeti gépeket, zsákot, ponyvát** és műszaki cikkeket. A legjutányosabb ár mellett kedvező fizetési feltételek!

Szerkesztői üzenetek

Többeknek. Nagyon köszönjük a március 15-éről még e héten is vett tömeges tudósításokat, bármily hazafiasnak tartjuk is, azonban azt a jelentőségteles emléknapot, még betilap sem teheti, hogy két héttel előbb történt dolgokat utólag elevenítsen fel. Elvégre az olvasóközönség még hetilapjától is — ujságokat vár.

102. szám 1909. végrh.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti VIII., IX. kerületi kir. járásbíróságnak 1908. évi Sp. I. 1713. számú végzése következtében dr. Kecskeméti Adolf budapesti ügyvéd által képviselt Eisler József és Testvére budapesti cég javára 173 K 79 fill. s jár. erejéig 1909 évi február 23-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 2210 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: gyorsajtó gép és tartozékai, üzleti állványok, áru asztalok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a tamási-i kir. járásbíróság 1909-ik évi V. II. 91/2 számú végzése folytán 173 K 79 fill. tökéketelés, ennek 1908. évi december hó 12. napjától járó 5 százalékos kamatai, 1/2 százalékos váltódíj és eddig összesen 64 korona 40 fillérben bíróságilag megállapított költségek erejéig, Dombóváron, főtér 17-ik szám alatt levő üzletben leendő megtartására

1909. évi április hó 6-ik napjának délelőtti 10 óraja határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezen-olgy megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsaron alul is fognak eladtni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Tamási, 1909. évi március hó 18-án.

SOÓS FERENC,
kir. bír. végrehajtó.

Egy kiló legfinomabb

CUBA KÁVÉ

3-20 korona.

Egy kiló legjobb minőségű

KUGLER CSOKOLADÉ

3-20 korona.

Husvételre prágai sonka, mindennemű sajtok, szardíniák, pácolt halak, szalon és csokoládé cukorkák, conservált zöld borsó és bab és mindennemű fűszer és csemege áruk a legjutányosabb áron kaphatók 1-3

GAUZER ÁDÁM

fűszer- és csemegekereskedésében

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

Fa-árjegyzék

a tolnai erdőirtási vállalatnál 21-52

	Kor.
Szilfahasáb méterölenként	34.—
Szilgömb	30.—
Tölgyhasáb	31.—
Lágyhasáb	22.—
Lágygömb	19.—

Házhoz szállítva saját kocsimmal K 1.40 az újvárosi új temető melletti fátelapról.

Venni szándékozók előjegyezhetnek a **nagy-örsdében** és **Szabó Emil** újvárosi kereskedőnél.

Üzletáthelyezés.

Értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy a Pirmitzer-féle helyiségben volt

női divattermemet

a **Schultz Gusztáv** ékszerész házába folyó hó 1-én helyezem át.

Szíves pártfogásukat kérve maradtam teljes tisztelettel

Schwach A.
divatárusnő.

Eladó zongora.

Egy jókarban levő

ZONGORA

eladó. — Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, miszerint **Szekszárdon Széchenyi-utca 140. szám alatt** (volt Martin-féle ház) a mai kornak megfelelő

butor üzletet

nyitottam.

Raktáron tartok legújabb divatu, szolid kidolgozású butorokat igen jutányos áron.

Egyben felhívom a nagyérdemű közönség szíves figyelmét ugyanazon házban levő **asztalos-műhelyemre**, hol minden igényeknek megfelelő modern butorok elkészítését bármely rajz után elfogadom.

Kívánatra tervekkel szívesen szolgálok.

Főtörökvesem olcsó árban jó minőségű butort szállítani.

Midőn ezt a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, kérem szíves pártfogását.

124-908.

Kiváló tisztelettel
Laskó Károly

22-52

asztalos és butorraktáros.

Egy 2½ lóerejű teljesen jókarban levő, kevésbé használt

BENZINMOTOR

villamos gyújtással, transmissióval együtt — igen olcsón eladó. — Megtekinthető a Molnár-féle nyomdai r.-t.-nál Szekszárdon.

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy nálam I. rendű felsőgallai legjobb minőségű **fehér mész**, I. rendű **beocsini román és portland cement**, I. rendű **bükkszász ölszámra**, valamint **felapított tűzifa is**, továbbá minden fajta **csépléshez való szén** nagyban és kicsinyben mérsékelt árszámítás mellett állandóan kapható.

Raktár helyiségem Szekszárdon, Rákóczi-utca 664. sz. saját házamban van.

Tisztelettel:

Hirschfeld Ármin.

MAYFARTH PH. és TSA

szabadalmazott

önműködő „SYPHONIA“-ja mégis a legjobb permetező

szőlőknek, komlós ültetvényeknek, gyümölcsfa-károsítók kiirtására, levélbetegségek ellen való védekezésre, a szegecs és tormács stb. megsemmisítésére. Hordozható és kocsira szerelt permetezők 10, 15, 60 és 100 liter folyadék számára **petroleum-keverő-készülékkel** vagy anélkül.

Tessék ábrázolatot és leírást kérni a cégtől

MAYFARTH PH. és TSA

gépgyárak, különleges gyár borsajtók és gyümölcsértékesítő gépek számára

Több mint 620 arany-, ezüst-melérem stb. kitüntetéve.

BÉCS II/1, Taborstrasse 71.

Kimerítő képes árjegyzék ingyen. — Képviselek és viszontelárusítók kívántatnak.

3-10

WÁGNER KÁROLY

harang- és ércöntődéje, SEKESZÁRD.

Ezennel van szerencsém tisztelettel

1-7

harangöntődéjre

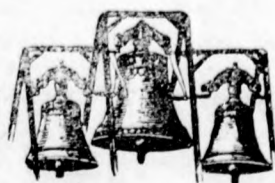
figyelmeztetni és magamat úgy harangok öntésére, mint régi harangok újraöntésére ajánlani. Harangöntődémből kikerült harangok szép formájuk által, tiszta, teljes és erős hangjukkal, valamint együttműködésben jó összhangzatukkal általános jó hirt szerezték maguknak, a mit számos elismerő levéllel bizonyíthatok.

Ajánlok továbbá:

Iskolai harangokat, Községi tűzifecskendőket, Kerti fecskendőket,

Házi kutakat, vízvezetékeket és kisebb fecskendőket, Borgépeket és hozzátartozó részeket, Konyhaeszközöket.

Legjobb minőségű szénkénegező gépek és Vermorel permetező gépek.

Ujdonság! Diványpárnák fényképpel.

**NE TÖRJE A FEJÉT
alkalmi ajándék**

miatt, mert a legszebb meglepetés
egy jól sikerült

fénykép,

mely az egész megyében csakis

Kiss Jenő

„Kossuth” műtermében

Szekszárd, Széchenyi-utca 65l.

A legszebb kivitelben készülnek:
**Medallionok, nagytások, olaj és
aquarell festmények.**

Állandóan fűtött terem.

Sikerért kezeskedem

Ujdonság! Fényképek selyemre.

Ujdonság! Kézeltő és gallér-hobozok fényképpel.

Kaposvári Faludi—Kozma és Társa-féle fióküzlet.

Konrád József

szobrász és kőfaragó

Szekszárd, Rákóczi-utca 1062.

Saját márvány és mészkőbányák.

Raktáron tartok: Siremlékeket márvány, fekete Svédgranit és Sijenitből.

Szobrászati művek, építkezési munkálatokat és minden e szakmába vágó munkát gyorsan és a legjutányosabb áron eszközölök.

Szíves pártfogást kérek kiváló tisztelettel:

Konrád József

szobrász és kőfaragó.

4-6

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű közön-
ség szives tudomására hozni, hogy

villamos lámpák,

valamint **izzótestek** és a **lámpákhoz
szükséges villamos ernyők** és
tulipánok nálam **olcsó áron be-
szerezhetők. Petroleumlámpák
nagyon olcsón eladók!**

Szíves pártfogást kér

Fusz Ferenc,

tüveg és porcellánkereskedő.

2-3

Eladó bikák és kanok.

A **kajmádi** gazdaságban köztenyésztésre
kiválóan alkalmas, tenyészigazolvánnyal
ellátott **piros-tarka bikák** és tiszta-
vérű mangolica **fiatal tenyészkanok**
eladók. Tudakozódhatni az intézőségél:

Kajmád, u. p. Tolna.

Egy teljesen jókarban levő, 1 pár $\frac{3}{8}$ -os
számu kombinált hengerre, magasórlésre és
vaskerekekre berendezett

dunai malom

vörösfenyő gerendákkal, 1 nagy tölgyfa és
1 kisebb lucfenyő ladikkal **eladó.** Bővebb
felvilágosítást, akár levélbeli, akár szóbeli
érdeklődésre, **Rikker Márton** ad Decsen,
Tolnamegye.

3-3

Tolnavármegye alispánja.

3750/1909. szám

Pályázati hirdetmény.

Tolnavármegye tamási járásában elhalálozás folytán megüresedett és a
X. fizetési osztályba sorozott évi fiztéssel, 450 korona lakbérletményvel és évi
600 korona utazási átalánnyal javadalmazott

járásorvosi állásra

pályázatot hirdetek.

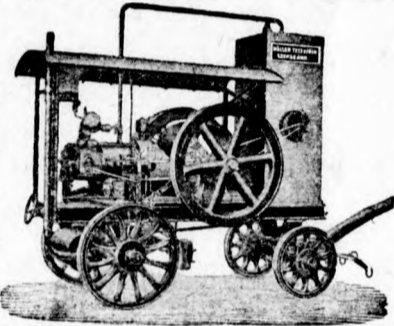
Felhivom mindazokat, akik ezen tisztii orvosi állást elnyerni óhajtják, hogy
orvostudori oklevélüket, a tisztii orvosi vizsga letételét s eddigi szolgálataikat
igazoló kományokkal felszerelt pályázati kérvényüket **folyó évi április hó
4-ig** bezárólag a vármegye főispánjához címezve hozzám annyival inkább nyujtsák
be-mivel ezen határidőn túl érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Szekszárd, 1909. évi március hó 21-én.

Simontsits Elemér
alispán.

Benzinmotorok

malom- és iparüzem hajtásra

Benzincséplőkészletek

a legújabb, legtökéletesebb szerke-
zettel

**Egyszerű kezelés.
Legcsekélyebb benzinfogyasztás.
Teljes szavatosság.**

Müller Testvérek
műgépészek gépraktára **Szekszárd.**

Ezüst-nyul.

Befedezett anya darabja 5 koronáért kap-
ható postán, utánvétellel „**Segédjegyző-
nél Gerjen**”.

2-3

Fischl Lajos

butor- és épület-aszta-
los, a „Pirnitzer József
és Fiai” kereskedők házában dus raktárt tart, a
legújabb és legmodernebb butorokból, szalon-
ebédlő- és irodaberendezésekből, részletfizetésekre
is. Azonkívüli nagy raktárt tart vasbutorokból.
Asztalos-munkák a leggyorsabban, jutányos áron
készülnek.

56

HUSVÉTI UJDONSÁGOK

Bámulatos olcsó
árak.

Bámulatos olcsó
árak.

Nyári játék áruk,

lapdák, golyók, kertijátékok, homok-
játékok, diabolók.

Ajándék- és disztárgyak,

virágvázák, boros- és likőrös készletek,
diszpocharak, erszények cigaretta, szivar
és névjegyártók, kínai ezüst tárgyak.

Gramofonok

és lemezek óriási választék-
ban, olcsó lemez cserélve.

Rövidáruk és szabó kellékek,

kötőpamukok, gombok, szallagok csip-
kék, kézimunkák, himzőselymek, himző-
pamukok.

Férfiingek, gallérok, nyakkendők,

zsebkendők, férfi, női és gyermek
harisnyák, kötények, pipere és ilat-
szerek.

Fekete Hugó Szekszárd, Kaszinóbazár

Szőlőoltvány!

Régi szőlők hiányainak pótlására 2 éves gyökerű száza	20 K
Gyökeres fásoltvány ezre	180 »
szépséghibával	90 »
zöldoltvány	160 »
Sima	90 »
Gyökeres riparia portalis vastag	32 »
2 éves	40 »
Sima riparia portalis	18 »
vékony	8 »
Gyökeres hazai nemes vessző	30 »
Sima	10 »

40 legjobb fajban, teljes jótállással, azon kötelezettséggel, hogy ha a küldött anyag meg nem felel, azt visszaveszem s a pénzt visszaadom.

Arjegyzék ingyen. Le van benne írva a Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottónel, Csabagyöngye. — Hegyi borok eladása.

Borárak:

Gyöngyösi siller	Hl.	32 K
Visontai		36 »
Gyöngyösi fehér asztali		34 »
pecsenye		38 »
Visontai Rizling		44 »
Muskotály		70 »
vörös bikavér		70 »

Székely I. József

Gyöngyös,
Szent Urbán templom.

Ideális arcz-crème a zsirtalan DIANA ARCZKENŐCS

nappali használatra.

Az arcznak üde színt kölcsönöz és azt bársonypuhává teszi.

Éjjeli használatra a zsirszerű

DIANA ARCZKENŐCS

szeplő, májfolt és mindennemű arc-tisztátalanság ellen.

Ara I korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor I kor.

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszer-tárban Szekszárdon. 32-52

HIRDETMÉNY.

6 darab igen szépen fejlett, tenyészigazolvánnyal ellátott 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{4}$ éves vöröstarka **bika** és 16 darab $\frac{5}{4}$ — $\frac{7}{4}$ éves

mangalica és jorkschieer kan eladó

Willinger Márton gazdaságában Andormajor, u. p. Zomba. Ugyanott 35 hl. saját égetésű igen jó, tiszta és valódi törköly pálinka,

szlankamenka, mustos fehér, ezerjő, mézes, veltelini, kövidinka, furmint, rizling, sylvani, souvignon, semillon, kadarka, burgundi, oportó, arramon, alie bousche sima szőlővesszők, **Ezerjóból 25.000 gyökeres**, chaslak, muskotályok 300 fajban „Csaba gyöngye” is kapható. 2-4

Új üzlet.

Van szerencsém a t. Cim szives tudomására hozni, hogy egy nagyobb vidéki városban a szállítási üzletre vonatkozó összes ismereteket elsajátítottam és **Szekszárdon, a Kaszinó-bazárral szemben lévő Etl-féle házban** egy a mai kornak megfelelő

szállítás-, beraktározás- és bizományi üzletet

nyitottam.

Elvállalok mindennemű szállítást, költözködést helyben és vidékre; kereskedelmi árukat, bor- és gabonaszállítást a vasúthoz és vasutról. Egyes vállalatok szállítását a legpontosabban és előnyösen eszközölöm. Vidéki átköltözködéskor a butorkocsival való szállításra nagy súlyt fektetek s a butor biztos csomagolásáért felelősséget vállalok.

Mindennemű árut, butort, zongorát stb. beraktározásra elfogadok s azokat tiszta, száraz raktárainban helyezem el a legelőnyösebb díjszabás mellett.

Főtörekvésem oda fog irányulni, hogy t. C. becses bizalmát minden tekintetben elnyerjem és előnyös árszabásaimmal és a leghatározottabb pontossággal nagybecsű megelégedését kiérdemlejek.

Szives pártfogását kérve, vagyok

3-3

kiváló tisztelettel:
Grünfeld Dénes.

Csak szakértő kereskedőktől vásárolhatunk előnyösen!

A Styria- és Demokrata kerékpárok

Két évi jótállás!

az elsők között is elsők.

Két évi jótállás!

Az összes alkatrészekből, acetylén-lámpákból, csengők, kürtök stb. felszerelési tárgyakkal és a legjobb minőségű kerékpárgummikból állandó, nagyválasztéku raktár.

Jó minőség! Olcsó árak!

Arjegyzék ingyen.

Nagy javító műhelyünkben mindenféle munkát olcsón és pontosan készítünk.

Puch-motorkerékpárok és automobilon tolnamegyei képviselői. — Használt kerékpárokat becsorélunk.

Kedvező részletfizetések!

Az eredeti AFRANA és WETTINA

varró- és műhímzőgépek a legtökéletesebb gyártmányok.

Singer családi, karikahajós, Central-Bobbin és iparos varrógépeink körforgó szerkezettel a legtartósabbak, miért is minden varrógépet 10 évi kezességet vállalunk.

Kedvező fizetési feltételek.

Nagy varrógép- és kerékpárjavító műhely.

Használt varrógépeket becsorélunk.

Alkatrészek az összes rendszerű varrógépekhez. — Szakértő műgépészünket kívánatra bárhova vidékre is kiküldjük.

Tolnamegye legnagyobb gépraktára.

Tökéletes

Beszélőgépek (Grammophonok)

és hanglemezek, a legjobb felvételek, nagy választékban, részletfizetésre is

MÜLLER TESTVÉREK

varrógép-, kerékpár- és gazdasági gépek raktárában

Szekszárd, Kaszinó-bazár.